

straža pri novem mestu,
27. julij 1984
leto XXII
številka 10

glasilo delovne
organizacije

novoles

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Vladimir Bajc, Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Jadran Šnidaršič, Marko Švent, Igor Vizjak; Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat n. sol. o. Novo mesto — Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Grafika. Tisk: Tiskarna Novo mesto. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.

Ocena poslovnih rezultatov za prvo polletje in plan za tretji kvartal 1984

V prvem polletju smo poslovali razmeroma dobro, v prihodnje pa plan ogrožajo nabavne cene, ki nezadržno naraščajo.

Ocena poslovanja
I — VI. 84

Leto 1984 je v vseh jugoslovanskih dokumentih zapisano kot leto izjemnih naporov pri stabilizaciji gospodarstva, tako na področju gospodarjenja s sredstvi, s posebnim poudarkom na zagotavljanju lastnih finančnih sredstev. Ob tem se srečujemo na trgu v izjemno negotovih razmerah, ko se možnosti prodaje iz meseca v mesec spreminjajo, spreminjajo pa se tudi cene, ki seveda direktno vplivajo na naš finančni rezultat.

Oskrba s surovinami, kot glavni predpogoj za dobro odvijanje proizvodnje, se je v drugem kvartalu bistveno izboljšala. Tako da smo uspeli nadoknaditi velik izpad proizvodnje v I. četrtletju. Proizvodnja bo v I. polletju dosežena v okviru letnega plana, fizična odprema izdelkov pa bo nekaj odstotkov nižja.

V naši DO pa žal nekoliko zaostajamo za planskimi cilji v izvozu, ki je bil dosežen 8.086.000 US dolarjev.

Kljub temu, da je izvoz sicer 24% večji od izvoza v enakem

obdobju preteklega leta, pa še vedno ne dosega planiranega izvoza za letošnje leto, ki je kar 12% nižji od planiranega. Vzrok slabšega položaja izvoznih TOZD-ov so predvsem stroški, ki pospešeno naraščajo ob vse večjih cenah naših domačih materialov in storitev. V prvem polletju jih rešujejo edino tečajne razlike, ki jih prejemajo za že prej izvoženo blago. Tečajnih razlik pa je zaradi stagnacije tečaja valut čedalje manj. Zato v tretjem četrtletju pričakujemo v izvoznih TOZD bistveno manjši dohodek.

Vse večje nabavne cene, ki pa še nezadržno naraščajo, smo v I. polletju še nekako pokrivali z večjimi prodajnimi cenami, delno tudi na račun tečajnih razlik, kljub temu pa stroški (porabljena sredstva) hitreje naraščajo od dohodka.

Finančna disciplina naših kupcev se slabša, tako da planiramo večjo neplačano realizacijo od stanja 1.1. za približno 30.000.000, kar pa nam direktno znižuje dohodek in tudi ostanek dohodka.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Jez v Straži ne bo nikoli več zapuščen

Ocena poslovnih rezultatov za prvo polletje in plan za tretji kvartal 1984

(Nadaljevanje s 1. str.)

Primerjava doseženih poslovnih rezultatov s preteklim letom je dokaj nerealna zaradi inflacije, saj so vsi kazalci večji od preteklega leta za približno 100%, istočasno pa so okoli 5% pod letnim planom in okoli 10% nad kvartalnimi plani.

Bistveni elementi bilance so naslednji

	Ocena I-VI 84	IND Let. p. Realiz.
Celotni prihodek	4.537.150	96
Dohodek	1.312.650	92
Čisti dohodek	973.650	92
Osebnih dohodkov	461.000	83
Razl. za razp. pozit. TOZD	503.400	113
Izguba	78.770	407
Netto razl. za razporej.	424.630	100

Žal pa so od preteklega leta večje tudi izgube. Za prvo polletje ocenjujemo, da bosta naslednji TOZD negativno zaključili poslovanje:

IGK	61.630.000
BOR	17.140.000
Skupaj	78.770.000

Pri osebnih dohodkih se držimo določil dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Povprečni osebni dohodek za prvo polletje bo znašal po oceni 20.500 din. Glede na dobre poslovne rezultate, je možnost poročila OD za prvo polletje 1984 v višini 40% povprečnega mesečnega osebnega dohodka.

Plan za III. kvartal

Ob planiranju poslovnih rezultatov v prihodnjem četrtletju smo izhajali iz poslovnih rezultatov, ki smo jih dosegli v prvem polletju ob upoštevanju dinamike iz letnega plana. Tako planiramo, da bi proizvodnja morala biti na nivoju povprečja letnega plana. Večji izpad od letnega plana ocenjujemo v TOZD BOR (sprememba programa) in v TOZD SIGMAT (pomanjkanje stalnih dolgoročnih programov). Ob taki proizvodnji planiramo 6% večjo eksterno realizacijo.

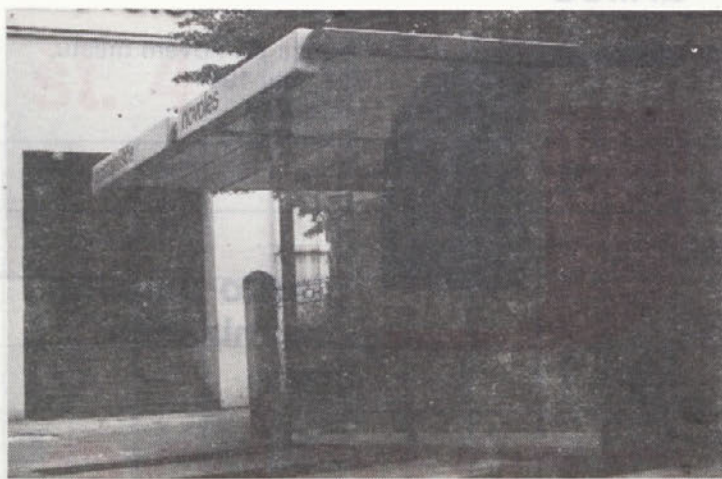
Plan izvoza je 1% manjši od letnega plana, kar pomeni, da bomo ob devetih mesecih realizirali letni plan za celih 87% in istočasno dosegli okoli 23% več deviznega iztržka od enakega obdobja preteklega leta. Za NOVOLES planiramo povprečno mesečno 1.525.000 US\$ izvoza.

Splošne stroške ne bomo uspeli obdržati na nivoju planiranih za leto 1984, predvsem zaradi večje inflacije in pa tudi fizičnega povečanja nekaterih stroškov. Tu mislimo predvsem na velik porast stroškov vzdrževanja osnovnih sredstev, stroškov prevozov in drugih. Ker bodo ti stroški bistveno prekoračili planirane okvirje, bo potrebno izdelati rebalans plana stroškov, predvsem pa poostriži kontrolo nad vsakršno porabo, ker menimo, da se poraba dovolj ne kontrolira.

Za III. kvartal planiramo 2.461.710.000 din celotnega prihodka in 673.949.000 din dohodka. Dinamika naraščanja se upočasnjuje, saj smo v enakem obdobju preteklega leta dosegli dokaj dobre poslovne rezultate predvsem na račun izjemnih vplivov, vendar menim, da je planirani ostanek dohodka za razporejanje v znesku 162.410.000 din dovolj ugoden, da nam še vedno zagotavlja solidno materialno podlago in dobro osnovo za delitev čistega dohodka na akumulacijo in osebne dohodke. V tretjem kvartalu je možno povečati osebne dohodke v povprečju za 11%.

Ob takšnih predpostavkah naj bi TOZD BOR v III. kvartalu še vedno posloval z izgubo, IGK bi ob spremenjenih pogojih poslovanja v juniju 1984 (spremenjene prodajne cene, nabavne cene plina) posloval pozitivno, k izgubašem pa bi se priključil tudi TOZD TPP, ki zaradi izjemno nizkih prodajnih cen ne pokriva vseh stroškov.

Zaradi izjemnega naraščanja stroškov prehrane TOZD TES pripravlja tople obroke z izgubo. Da bi se negativen rezultat saniral in ne dodatno obremenili prispevki delavcev, predlagamo, da se regres za prehrano poveča od doseda-

Sigmatovo avtobusno postajališče pred našim Salonom pohištva daje upanje, da bomo v Novem mestu v kratkem pričakovali avtobuse pod enako streho.

njih 1.700 din na 1.900 din mesečno na delavca. Zaradi uskladitve internih cen energije se mora spremeniti tudi obračunska cena pare, električne energije in sekancev.

Ob vseh teh predpostavkah menimo, da bomo zastavljene

cilje v kvartalnem planu realizirali vsaj tako dobro, kot smo jih v prvem polletju, seveda ob maksimalnih naporih vsakega posameznika.

Računovodska in
analitsko-planska
služba

Problemska konferenca ZK

Novolesovi komunisti so na problemski konferenci razpravljali o razvojni strategiji Novolesa in inventivni dejavnosti v Novolesu. V poglobljeni razpravi so ugotovili, da je dolgoročno načrtovanje povsod v svetu in tudi pri nas pomembno in potrebno. Tega se moramo zavedati tudi v Novolesu ter organizirano in strokovno pristopiti k pripravi dolgoročnih planov, kajti dolgoročno načrtovanje jutrišnjega dne je vzvod, ki pomaga delovnim ljudem samoupravljati lastno usodo.

Bolj kot doslej je treba preveriti in oceniti našo materialno in mobilizacijsko

spodobnost ter praktično oceniti sedanjo programsko usmerjenost NOVOLES-a. Načrtovanje prihodnosti mora sloneti na treznih ocenah sedanjosti.

Glede inovativnosti je bilo ugotovljeno, da je še zmeraj vse premalo inovatorskih pobud. V Jugoslaviji močno zaostajamo za razmerami v svetu. V Novolesu smo v zadnjih letih sicer storili precej, da bi vzpodbudili inovatorstvo, bilo je tudi že precej koristnih inovacij, vendar smo še zmeraj premalo organizirani, da bi bili lahko v celoti zadovoljni. Zavedati se namreč moramo, da je lastno znanje najcenejše.

Vesti iz tozdov

V mesecu juliju je planirano izredno veliko samoupravnih aktivnosti. Osrednji točki dnevnih redov samoupravnih organov, zborov delavcev in organov družbeno-političnih organizacij sta polletni obračun in plan za tretje trimesečje.

Poleg tega smo v juliju obravnavali oz. sprejemali na različnih organih še naslednje zadeve:

— Samoupravni sporazum o izobraževanju

— Pravilnik o pripravištvu

— Metodologijo izračuna OD za minulo delo

— Spremembe pravilnika o delovnih razmerjih

— Pravilnik o splošnem redu

— Samoupravni sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju z GG Novo mesto

— Poslovanje podjetja v tujini Slovenija Bois

— Samoupravni sporazum o zagotavljanju kritja osebnih dohodkov TOZD IGK, BOR in LIPA

— Nekateri druge tekoče zadeve

Predviden je bil naslednji terminski plan:

Poslovni odbor — 9. 7.

Sindikalna konferenca — 17. 7.

Delavski sveti TOZD — od 17.

7. do 24. 7.

Zbori delavcev oz. SDS — od

24. 7. do 26. 7.

Delavski svet DO — 27. 7.

V času, ko pripravljamo to gradivo za objavo (19. 7. 1984) še ne vemo ali bodo vse aktivnosti dosledno izpeljane ali ne.

V nadaljevanju pa bomo na kratko povzeli še aktivnosti iz TOZD-ov, ki so se odvijale konec junija in v začetku julija.

TOZD TDP

Na seji del. sveta TOZD dne 25. 6. 1984 so za direktorja TOZD za dobo 4 let imenovali tov. Bajt Andreja, ki je bil že prej dolgoletni direktor te TOZD, vendar je medtem nekaj let delal v DSSS in sicer v razvoju. Na tej seji so sprejeli tudi sklep o pripravi srednjeročnega plana za obdobje 1986—1990, potrdili inovativne oz. koristne predloge, ki so jih predložili njihovi delavci in sicer:

— Jože Henigman — avtomatizacija stružnice GENNINI, v enem letu je bilo prihrankov za 366.160 din.

— Janez Vovk in Franc Vidmar — oblikovanje rez naslonjal brez risanja. Letni prihranek 449.715 din.

— Tone Sotler — spremenjeno ročno pakiranje sedežev. Letni prihranek 132.615 din

— Janez Hrovat — vrtnanje stanskih veznikov naslonjala, katerih prihranek je 238.000 din

— Stane Saje — nanos tonerja. Letni prihranek je 163.566 din.

— Josip Kolarič in Franc Bukovec — Oblikovanje rez sedežev brez risanja. Letni prihranek 2.027.424 din

— Tone Sotler — rezkanje sedežev spredaj s podajalno napravo. Letni prihranek 166.320 din

Predlagamo odgovornim v TOZD, da takšne zadeve ažurneje rešujejo, saj so nekateri predlogi stari že več let.

Na seji so obravnavali še več drugih tekočih zadev.

TOZD TSP

Na seji delavskega sveta TOZD dne 5. 7. 1984 so obravnavali samoupravne sporazume o izplačevanju osebnih dohodkov v TOZD, ki poslujejo z izgubo in jih sprejeli.

Obravnavali so tudi proizvodno problematiko in ugotovili, da plan proizvodnje ni na dinamiki. Ugotovili so, da je precej napak predvsem subjektivnih, zato je delavski svet sklenil, da bo vodstvene delavce poklical na odgovornost, če se zadeva ne bo izboljšala.

TOZD IGK

Glede na izredno kritično situacijo, ki vlada v TOZD IGK je bil celoten mesec junij posvečen razpravam o nadaljnji usodi TOZD in o tem kakšni bodo osebni dohodki v TOZD glede na nove predpise.

Vse te zadeve so obravnavali na samoupravnih delavskih skupinah 5. 6. in 8. 6., seji izvršnega odbora sindikata 16. 6., političnem aktivu 19. 6., izredni seji 16. 6. in redni seji DS TOZD 3. 7.

TOZD BLP

Na seji delavskega sveta TOZD BLP dne 29. 6. 1984 so sprejeli sklep o pripravi srednjeročnega plana TOZD za obdobje 1986—1990, imenovali direktorja TOZD za dobo 4 leta tov. Miha Blažiča, dosedanjega vršilca dolžnosti direktorja TOZD in tudi sicer dolgoletnega delavca Novolesa. Obravnavali in potrdili so delno spremembo v organizaciji TOZD, soglašali s povečanjem cen, ki jih je zahteval voznik, ki vozi za salon iz 600 na 700 din/uro. Obravnavali so še nekatere druge tekoče zadeve.

Zahvala

Ob smrti naše mame Terezije Jerman se zahvalujemo OOS TOZD TVP, OOS TOZD TDP, OOS TOZD Žaga in OOS TOZD TES za podeljene vence. Posebna zahvala vsem sodelavcem za podeljene vence, denarno pomoč in izrečena sožalja. Iskrena hvala sodelavcem toplarne TES.

Justi Drčar
Martina Jordan
Franc Jerman
Jože Jerman

Izlet na Triglav

Planinska sekcija ŠD Novoles organizira 18., 19. in 20. avgusta izlet na najvišji vrh v Jugoslaviji, 2864 m visoki Triglav.

Pot Novo mesto, Mojstrana, dolina Vrat, čez Prag na Kredarico, kjer bomo prenočili. Naslednji dan vzpon na Triglav in spust preko Doliča do koč na Sedmerih jezerih, kjer ponovno prenočimo. Tretji dan spust čez Komno do slapa Savice, kjer nas bo čakal avtobus.

Odhod avtobusa iz Novega mesta v soboto, 18. 8. ob 6,00 z avtobusne postaje v Novem mestu. Če bo prijav več kot 30 bo peljal lastni avtobus.

Cena izleta znaša 1.800 din. Vanjo je vračunana vožnja in dve nočnini (Kredarica, koč na Sedmerih jezerih). Znesek je možno plačati v dveh obrokih.

Prijave do 7. 8. sprejema Gorazd Kosmina, tel. int. 210. Planinski pozdrav!

ŠD Novoles

Strelci pozor!

Strelska sekcija športnega društva Novoles organizira redno vadbo:

Straža: Strelišče TVD Partizan
vsak četrtek od 19,00 do 21,00

Vadbo bosta vodila tov. Branko Đurić in tov. Slavko Kristan

Novo mesto: Strelišče v DO-MU JNA

vsako sredo od 18,00 do 20,00

Vadbo bosta vodila tov. Marjan Okroglič in tov. Zmagob Udovič

Za puške, diable in tarče bo poskrbljeno, čeprav je zaželeno, da puške prinesete s seboj.

Vse, ki vas streljanje veseli, vabimo, da preizkusite svoje sposobnosti!

Športni zdravje!

ŠD NOVOLES

Pogovor z dolgoletno Novolesovo delavko

Na uredništvu glasila smo se dogovorili, da je potrebno in primerno predstaviti širši Novolesovi skupnosti delavke in delavce, ki so se upokojili, v Novolesu pa pustili lep del svojega življenja. Novoles pa se ravno v tem obdobju nahaja v tisti časovni fazi (prihodnje leto bo 40 let njegovega obstoja), ko ga zapuščajo njegovi najzvestejši člani in odhajajo v več kot zasluženi pokoj. Pred kratkim nas je zapustila tov. Zvonka Kulovec iz TOZD TSP in odšla v pokoj. To priložnost smo izkoristili in vam jo, kot prvo, predstavljamo.

Tov. Zvonka se je že leta 1948 zaposlila v takratnem LIP-u, iz katerega je leta 1954 nastal Novoles. Delala je najprej na Žagi, nato v takratni parketarni in nato v TOZD TSP. Vsa leta je bila zvesta NOVOLES-u. Sedaj odhaja v

močno zasluženi pokoj. Žal pa so začetna službena leta, ki jih je prebila na delu v težkih pogojih, pustila posledice, tako da odhaja po 33 letih vzornega dela v invalidsko upokožitev.

Tov. Zvonka, vi ste od vsega začetka v Novolesu. Zato dobro poznate njegovo zgodovino. Bi nam, prosim, opisali začetke tako, kot ste jih vi občutili in videli.

Res sem od vsega začetka v Novolesu. Toda, kako je bilo, raje ne bi govorila. Ampak, naj bo! Naj tudi vi mladi spoznate, kako je bilo. Začela sem z zaposlitvijo na takratni žagi. Bilo je zelo težko. To je bila v bistvu baraka, odprta z vseh strani. Bil je preprih in težko delo. Dvigovati in prekladati smo morale težke plohe dan za dnem. Poleti je še nekako šlo, toda pozimi je bilo resnično težko. Bil je mraz, da so mi včasih celo lasje zmraznili. Takrat so bile kot zanalašč tudi zime izredno hladne. Delali smo od 7 do 16, opoldne smo počivali 1 uro. Na žagi sem delala tri leta in pol. Nato sem se zaposlila v parketarni, kjer je bilo že veliko boljše, čeprav še zmeraj veliko, veliko teže, kot je sedaj. Takrat smo delali tudi ob sobotah, pogosto je bilo treba delati tudi ob nedeljah in praznikih, delo v nadurah je bilo tudi pogost pojav.

Kakšen pa je bil takrat družbeni standard delavcev?

S sedanjim se sploh ne da primerjati. Takrat ni bilo tople malice, kot je sedaj. Hrano smo si prinašali od doma, to je bil ponavadi kos kruha. Drugega ni bilo. Prej sem že omenila, da je bilo pozimi zelo mrzlo, tu naj povem, da nam je tisti košček kruha pozimi pogosto tudi zmrazil. Odmrzovali smo ga v takratnem „mašinhavzu“, da smo ga lahko pojedli. O kakšnih letovanjih in podobnem pa sploh razmišljali nismo.

Kako pa sedaj gledate na Novoles?

Novolesu sem bila zvesta vsa leta. To sem ostala tudi sedaj. Zelo sem nanj navezana, saj sem v njem „pustila“ kar lepo število let, hudih in lepih. Ob tej priložnosti naj dodam še nekaj kritike. Ne zdi se mi prav, da se delavcem, ki so leta in leta delali v Novolesu, mu bili vseskozi zvesti, ne prizna večjega osebnega dohodka pred upokožitvijo. To bi bilo treba popraviti.

Kaj pa sedaj delate?

Pretežno gospodinjim, nekaj zemlje imam in jo obdelujem. Po službi pa mi je vseeno zelo dolgčas.

A. Š.

Čas kislih kumaric

Za poletne mesece pravijo novinarji, da je to čas kislih kumaric. Baje zato, ker se takrat zaradi dopustov skoraj nič ali pa bore malo dogaja. Pomembnega pa skorajda nič. In zato nimajo kaj prida pisati in jim pride vse prav, tudi kisle kumarice. No, kar se naših novinarjev tiče, so mnogo na boljšem, saj se v tej pestri družbi venomer kaj dogaja. Samoupravljanje teče dalje, kakšna poslovodna struktura pripelje tovarniško barko v nevarne vode stečaja, število zgubašev narašča, vlada zaseda dan in noč, ta odpotuje tja, oni pride sem.... Vedno pestro in živahno, ni kaj!

Če pa se morda le pokaže vrzel in kako področje zaradi dopustov s svojimi dogodki le zataji pa imamo še vedno na voljo cene in ljubi denar. Tod ni dopustov! Cene venomer rastejo in dinar nenehno pada. To je zakonitost, ki jo čivkajo že vrabci na veji.

Prav med dopusti pa nam na tem področju obetajo pretresljive dogodke. Napovedujejo namreč pravi naval dviga cen, pravo invazijo na naše že itak plitve žepe. Vendar pa to za nas potrošnike ne bo čas kislih kumaric, temveč kislih obrazov, ki se nam že itak iz dneva v dan daljšajo. A kaj hočemo, je že tako, da si ne moremo nič pomagati. Saj na eni strani kot samoupravljalci ali delegati v naših delavskih svetih sami dvigamo roke za podražitev naših izdelkov, na drugi strani pa se popoldne po trgovinah jezimo in zmerjamo, ker so to storili tudi v sosednjem podjetju. To je zaprt krog, ki ga zgleda — nočemo ali ne znamo rešiti.

Dokler pa tega ne bomo spremenili, nam ne preostaja drugega, kot da hodimo okrog s kislimi obrazi.

V. B.

Izvoz DO Novoles v 1. polletju 1984

V prvem polletju 1984 smo v DO NOVOLES realizirali naslednji konvertibilni netto izvoz:

TOZD	Izvoz v US\$	% doseganja let. plana I-VI. 1984	% doseganja proti I-VI. 1983
TVP	726.846	121	119
ŽAGA	282.408	471	185
TPI	92.941	93	85
SIGMAT	128.082	62	89
IGK	142.635	238	496
TDP	3.704.048	88	107
TSP	349.259	32	238
TPP	1.317.980	94	129
BOR	288.358	144	brez izvoza v 1983
TAP	3.877	19	37
TKO	26.913	36	336
TGD	1.116.512	95	134
SKUPAJ:	8.179.860	89	125

Medtem ko je indeks 125 proti realizaciji v letu 1983 zadovoljiv, pa to nikakor ne moremo trditi za doseganje letnega plana, ki je ob koncu junija 98%-no.

Situacija po posameznih TOZD je naslednja:

TVP:

Ocenjujemo, da je razmerje med domačim trgom in izvozom realno izbrano; višje doseganje plana je predvsem zaradi dražjega programa; letni plan TOZD bo dosežen, če le ne bo v preskrbi surovin še bistveno slabša situacija.

ŽAGA:

Indeks ni realen, ker je izvoženega tudi nekaj trgovskega blaga. Lastni izvoz se giblje v okviru plana in skladno z opredelitvami, da imajo lastne surovinke potrebe absolutno prednost.

TPI:

Nedoseganje plana zaradi pomanjkanja hlodovine in danja prednosti lastni oskrbi.

SIGMAT:

Zaradi nerešenih tehničnih problemov in pomajkanja materialov (ležaji, pločevina) — kasni predvsem izvoz s strani kooperantov Sigmata, ki je pri tem TOZD v večini.

IGK:

V okviru kompenzacijske pogodbe smo dovoljene količine izvozili v ZRN. V drugem polletju smo dosegli za cca 10% višje cene, ki so žal še vedno precej nizke, vendar izvoz ne bo več tako naraščal.

TDP:

Ostaja naš največji izvoznik in zato nedoseganje plana v tej

TOZD najbolj vpliva na nedoseganje v celotni DO. Vzrokov za nedoseganje plana je več — od spremenjenega asortimana v korist lažjih modelov, pomanjkanja surovin ter ozkega grla predvsem v lakirnici; nismo pa uspeli zagotoviti večjega deleža izvoza nefiniširanih izdelkov, ki bi nam lahko v tej TOZD dvignili doseganje plana.

TSP:

Skoraj kompletna sprememba izvoznega programa v tej TOZD je povzročila žal več težav kot smo pričakovali, kar se odraža v tako nizkem doseganju plana. Moramo pa tudi reči, da je bil plan za TSP postavljen dokaj optimistično, če pač upoštevamo dejstvo, da je bil program TOZD TSP dolga leta predviden v glavnem za domači trg, SSSR in v omeje-

nih količinah za izvoz. Situacija v TSP bo delno boljša v 1985, ko se bodo letos začeli izvozni programi stabilizirati in bodo odpravljene začetne težave.

TPP:

V začetku leta je prišlo do pomanjkanja surovin in smo zato morali nadomestiti standardne izvozne programe s cenejšimi izdelki, kar nam sedaj manjka za doseganje plana. Tudi v tej TOZD imamo nekaj novih programov za izvoz, kjer obstajajo še nerešeni problemi. Kljub temu pa ocenjujemo, da bo letni plan v TPP dosežen.

BOR:

Letni plan izvoza krepko presežen, kar sicer k celotnemu doseganju ne doprinese znatnejšega dela, je pa le vzpodbudno, da se je začela situacija v TOZD BOR izboljševati.

TAP:

S programom te Temeljne organizacije v izvozu dejansko nismo prisotni, čeprav smo se v zadnjem času odločili, da tudi program kupol in svetlobnih trakov ponudimo na evropskem trgu, da bomo vsaj dobili cenovno relacijo z ostalimi proizvajalci.

TKO:

S širšo akcijo na zunanji tržišči smo začeli šele letošnje leto, vendar rezultatov še ni. Tudi za II. polletje še ne moremo dati določene ocene.

TGD:

TOZD se je sicer približala letnemu planu, vendar je pri njeni odvisnosti od kooperacije to težko doseženo in je prav zaradi tega tudi točnejše ocene za naprej težko dajati. Z zmanjševanjem odvisnosti od kooperacije v bodoče se bo tu situacija izboljšala.

Od ostale problematike v izvozu naj na tem mestu omenimo problem kvalitete naših izdelkov. Imamo določeno število reklamacij, tudi takih, ki bi se jih lahko izognili, če bi bili dovolj pozorni že pri dogovoru o poslu in kasneje pri izdelavi. Dejstvo je namreč, da smo povečali število tujih kupcev ter da se je v preteklosti in se tudi še sedaj mnogo naših napak eliminira v montažnicah jugoslovanskih podjetij, kadar so kupci naše montažnice. Na take kompromise tuji kupec v principu ni pripravljen. Ravno tako je tudi dejstvo, da je bilo v preteklem letu in pol v Novolesu razvitih več novih programov in da smo šli precej na široko v kompletne garniture, kar je tudi povzročilo določene težave. Tretje dejstvo pa je, da so se splošne zahteve po kvaliteti v ZDA po recesiji leta 1982/83 bistveno dvignile. In to nam mora biti vsem še kako jasno, če si hočemo preprečiti kakšno neljubo presenečenje za naprej. Prepričani smo, da je NOVOLES kos tem nalogam, ki so postavljene pred njega, uspeh pa je odvisen od vsakega izmed nas.

A. Kotar

Spremembe v računovodstvu

V obdobju zadnjega leta so iz računovodske službe odšle v pokoj tri prekaljene in zaslužne računovodske delavke, ki so praktično vse svoje življenjsko delo vložile v organizacijo in zbiranje računovodskih podatkov ter informacij.

Tovarišica JOŽICA MRŠIČ se je 1. 9. 1948 zaposlila v takratnem PROMLESU (predhodnik Novolesa) in že 1. 7. 1950 dobila delovno mesto knjigovodje, takrat še enovite delovne organizacije. S strokovnim izpopolnjevanjem je pozneje opravljala delo vodje knjigovodstva in 1. 3. 1974 postala vodja računovodske službe delovne organizacije Novoles. To delo je uspešno opravljala vse do upokojitve 7. 9. 1983.

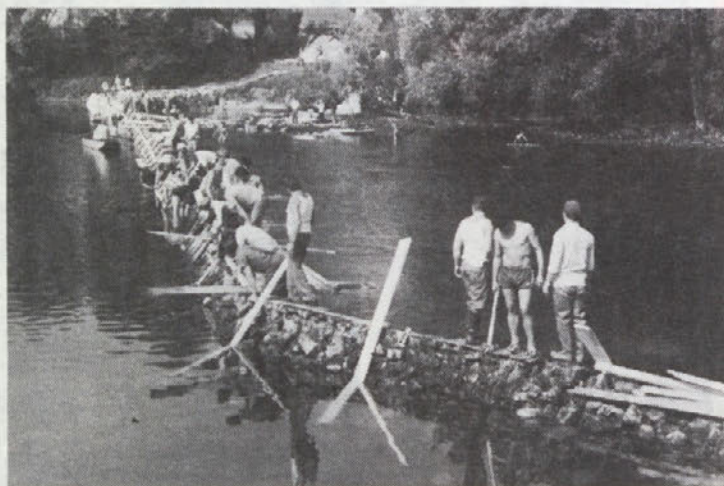
Tovarišica IVANA JAKŠE je prav tako povezana z našo lesno delovno organizacijo od samega začetka dela, saj se je zaposlila 1. 11. 1948 v centralnih remontnih delavnicah (CRD) ter tu delala vse do 31. 12. 1966, ko je s 1. 1. 1967 na takratni „upravi“ prevzela delovno mesto vodje materialnega knjigovodstva, obratovnega knjigovodje in vodje internega obračuna. Vse to delo je s sposobnostjo in veliko delovnimi izkušnjami opravljala do svoje upokojitve 30. 11. 1983.

Tovarišica VERA PILETIČ je bila v Novolesu zaposlena sicer nekoliko manj časa, vendar dovolj dolgo, da je računovodsko delo uspešno opravljala. V Novolesu se je zaposlila 1. 1. 1951 in s kratko prekinitvijo delala v računovodstvu na delovnih mestih obratovni knjigovodja, računovodja TOZD, analitik in nazadnje kot pomočnik vodje računovodske službe do upokojitve 4. 7. 1984.

Vse tri delavke so bile ob pomoči svojih sodelavk dobra računovodska ekipa, ki je bila kos še tako zamotanim problemom. Delale so z zavestno pripadnostjo kolektivu Novolesa, še posebno pa svoji računovodski stroki.

Nobena ni bila „tuja“ družbenopolitičnemu delu, kakor tudi delu v svojem društvu računovodskih in finančnih delavcev. S svojim delom in tovarištvom so dajale zgled, od katerega se homo mlajši sodelavci lahko marsikaj naučili. Za delovne izkušnje in pomoč se jim pristrčno zahvaljujemo.

Jože Fink

V Straži dediščina preteklosti ne bo propadla

V Straži so začeli popravljati in obnavljati jez čez našo zeleno Krko. Ob tem pa naj takoj povemo, da se več stoletij starega jez niso usmislile ustrezne strokovne službe, ki naj bi skrbele za ohranjanje naše kulturne dediščine, temveč krajanji in ribiči sami. In vse tako kaže, da znajo samo še ti ceniti lepoto in koristnost starih jezov...

V soboto, enaindvajsetega julija, smo obiskali gradbišče na jez in imeli kaj videti. Marljive roke ribičev in krajanov so večje polagale oporne stene iz desk, spretni mladinci so s samokolnicami navažali kamen, material je potoval iz rok v roke...

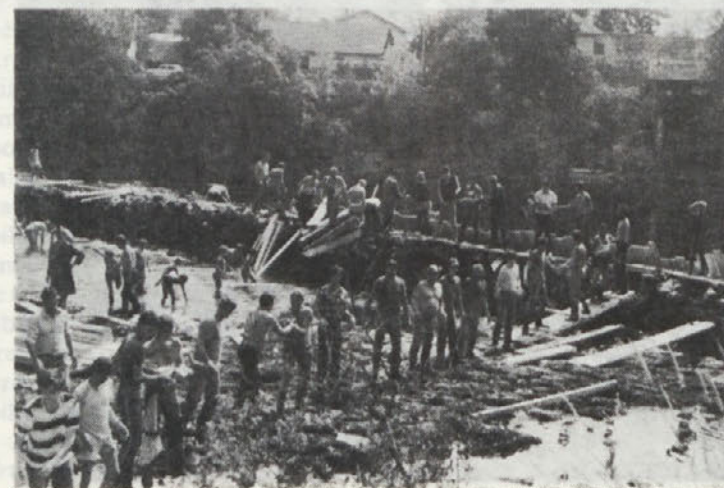
Po vsej verjetnosti nastanek tega jez, ki ga je dodobra izdelal zob časa, sega v trinajsto stoletje. Odtlej pa do leta 1810 je bil v lasti novomeške kapiteljske proštije. Najprej je služil mlinu, ki pa se mu je kasneje pridružila tudi žaga. Mlin so imeli v najemu Dularji. Ko pa so v naše kraje zakoračili Francozi in so bili časi dokaj nemirni, so kapiteljski gospodje mlin prodali znani in stari družini Dularjev, ki tako postanejo lastniki mlina na jez. Pri tem je zani-

mivo še to, da je bila v mlinu takrat tudi oljarna.

Za enega najbolj prizadevnih pobudnikov obnove jez uvelja Brane Faleskini, ki je tudi predsednik gradbenega odbora. Zato smo se ob našem obisku najprej oglasili prav pri njem in ga za hip odtrgali od dela. Sicer pa Braneta že itak vsi poznamo, saj je od glave do pete Novolesov, dela v TOZD BLP in je predsednik centralnega delavskega sveta.

TOVARIŠ BRANE, KAKO JE PRIŠLO DO TEGA, DA STE SE ODLOČILI ZA OBNOVO JEZU, OD KOD POBUDA?

„Moram reči, da je pobuda za obnovo prišla predvsem od krajanov samih! Le-ti so s težkim srcem gledali nenehno propadanje mogočnega jez, ki krasi tako Vavto vas kot tudi Stražo. Pa ne samo to: zaradi propadanja jez se je nižal tudi vodostaj reke, to pa je ogrožalo kanalizacijske napeljave. Če bi se raven reke še znižala, bi se cevi kanalizacije nankrat pojavile na njenem površju, kar pa bi bil za to zeleno okolje pravi ekološki stres z vsemi nepredvidljivimi posledicami.

Svet krajevne skupnosti je zato pobude in kritike krajanov upošteval in lani začel z organiziranim reševanjem jez. Povežal se je z vodno skupnostjo in s podjetji, ki so kakorkoli navezana na obnovo jez. Odzvala sta se Novoles in Gozdno gospodarstvo. Priskočile so tudi krajevne družbenopolitične organizacije, ki so zamisel obnove jez v celoti podprle, pri tem so zlasti prednjačili mladinci. Zlasti pa so bili vztrajni pristaši obnove jez ribiči — tako oni iz Straže kot tudi oni iz Novega mesta. Pridružili so se jim tudi naši jamarji.

V GRADBENEM ODBORU SO POLEG VAS ŠE JANEZ KRŽAN, JOŽE BLATNIK, MILAN ŠENICA, PETER DULAR, FRANC ŠALI IN JAKA KRŠTINC. KAKO KAJ SODELUJETE?

Zelo dobro, saj se vsi zavedamo pomena te obnove!

KAKO OCENJUJETE AKCIJO ZA ZBIranJE SREDSTEV?

Vodna skupnost nam je dala 350.000 dinarjev, kar pa je bilo seveda odločno premalo. Zato smo se močno razveselili, ko sta nam z vsem razumevanjem priskočila na pomoč Novoles in Gozdno gospodarstvo. Prvi nam pomaga z mehkim žaganim lesom, drugi pa s trdim žaganim lesom.

TOVARIŠ BRANE, KAKO OCENJUJETE DOSEDANJE DELO?

Vso pohvalo gre izreči zlasti ribičem! Udeležba krajanov pa je najbrž nekoliko prešibka.

Brane se je spet zagnal v delo, mi pa hajd naprej. Spet smo srečali Novolesovca, to pot še bolj zanimivega, saj je potomec družine Dularjev, bivših lastnikov jez in mlina. Pri zdajšnji akciji obnove ima Zdene Dular odgovorno nalogo pri izvedbenih delih. V kratkem razgovoru (dlje se zaradi delovne vneme in zagnanosti vseh sobotnih udeležencev akcije nismo mogli zadrževati) nam je opisal zgodovino jez in dodal, da je bil lani, ko naj bi z obnovo že začeli, vodostaj reke zelo nizek in bi to olajšalo delo, vendar ni bilo denarja, letos, ko pa sredstva so na voljo — pa nagajata vreme in reka.

Kot rečeno pa vsa čast ribičem! Njim na čelu je stal Jože Blatnik, ki je tudi član operativnega gradbenega odbora. Bil je navdušen: „Le pogledite — je rekel — danes nas je na jez okrog devetdeset, od tega osemdeset ribičev! Prišli so tudi ribiči z Otočca, ne da bi jih vabili. Res hvalevredno! Kritično pripombo pa moram dati na račun ljubljanskega ribiškega pododбора, ki se naše akcije ne udeležuje kot bi bilo treba, medtem ko je udeležba straškega in novomeškega pododбора osemdeset odstotna.“

In tako je naš obisk minil kot bi trenil. Domov pa smo se vračali z mislijo, ki smo jo izrekli v naslovu: v Straži se za dediščino naših prednikov ni treba bati!

Me učila je moja mama

Me učila je moja mama,
da poštena moram bit.
Kdor pošten je, daleč pride,
za kruh se mu ni treba bat.

Me učila je moja mama,
da resnico moram — govorit.
Le pravični svobodo uživa
ugled mu raste z dneva v dan.

Me učila je moja mama,
ko otrok sem še bila,
kuhat, šivat, prat, pomivat,
kot da bom samo delala.

Dolgo sem že sama mama
tud' jaz otroke svoje učim,
a o resnici pa otrokom svojim
besedice ne spregovorim.

Zame resnica je kot veter,
ki piha prav z vseh strani,
ako hočeš ga zagrabit
daleč proč se razpuhti.

Poznam pa dobro jaz krivico,
ta kot smola se me drži,
ponoč, podnev, povsod me spremlja
ne morem se je rešiti.

Rozita PRAH

Vladimir Bajc

Usoda Šimna Sirotnika

One noči, ko prihajal domov sem povaljan brez čevljev,
videl od daleč sem luč in zavel se, da žena me čaka.
Čudno... sicer ji kaj takega nikdar bilo ni v navadi;
zgodaj je legala spat, a zbudila ob vsakem se šumu,
zlasti če kdaj sem v temi se prevrnil čez stol ali mizo.
Zbral sem, kar zmorem, poguma in bos se prikazal na pragu...
Stala med vrati je sobe in srepo pogledala vame,
kakor če kača strupena s pogledom prebode kokoško.
Rekla ni bev niti mev, a zaslutil v njej divjo sem jezo.
Skušal sem biti normalen in skriti preplašenost silno,
ki mi je stiskala vrat, da izdaval sem komaj besedo,
da opravičil bi pozni prihod in izgubo škripetov.

„Krava nemarna, prase zagovedno, nesnaga ostudna!

Spet si ga žrl brez mere in pijan si izgubil še čevlje!”

„Jok! Saj jih nisem izgubil... oddal sem nekemu jih v hrambo...”

Vse je le šala nedolžna... Veš, z družbo sem mojo šel staviti,
da bom vso pot od gostilne do doma prehodil brez čevljev...”

„Norci zarukani! Vidim, da dobra beseda ne zmore
spraviti v red ti možgan, da bil bi res pravi kdaj možki:
trden, odlacen in trezen — razumen možak v odločitvah.”

Kaj naj bi rekel, ubožec, da graja ne bila bi hujša?

Če do pravici povem, se zaenkrat vse dobro je steklo...

Že sem si hotel usmerit korak proti postelji blagi,

ko me ustavi ukaz, naj prasica hinavska počakam.

„Kje osvinjal si si hlače, da se zemlja drži na kolenih?

Ves si povaljen in grd, ko da kje bi v grmovju se gonil!”

„Dragica, resda ne vem... A morda sem se zvrnil med hojo,

ko sem brez čevljev švedral po razriti in luknjasti cesti...”

„Ti bom že dala, pezde! Odslej boš doma pred večerom!”

S tem se zmirila je jeza in potlej sem zlezal pod kovter.

Vendar sem čul kakor zajec in silno napenjal možgane;

dala ni spati mi misel, kje našel za kurbo bi novce.

Mar se ti kdaj je zgodilo, preljubi moj bralec, da mačka

v glavi si pivski imel, ko si vstal po prekrokani noči?

To je hudičev občutek! Se zdi, da ti glava je boben,

čuden drget ti prežema telo, ko so udi vsi mehki,

usta so suha, iz njih pa smrdi kot iz starega soda;

v vampu te čudno tišči in sili na burno kozlanje...

Tak sem se zbudil potem, ko premamil me kratek je spanec.

(se nadaljuje)

Ploščice, ploščice

Najlepše so vselej ploščice te
najboljša kakovost kar jih sploh je
želite si vrček dobite ga tu
v našem tozdu.

Najlepše barve
najboljše klase
brez reklamacij
za večne čase.
V mrazu, dežju
povsod so dobre
saj to so ploščice IGK.

Kupite jih, kupite
vašo hišo naj krase. (Po pesmi Malo miru napisala Vilma Virc)

Rešitev Nagradne križanke št. 4

DESETI KONGRES, UV-
ALA, OPERATER, MARI-
BOR, GOVNAČ, ANA, UNA,
RENATO, GOL, VAS, SG,
TČ, ONI, OK, AVALA, LA-
VA, SA, AFEKT, SILAK,
OPIT, PROZOR, AH, IDA,
CIVIL, KRI, OB, EMA, LI,
PI, ESL, RIO, I, EBRO, CJ,
ONAN, ETAN, SKOJ, UFA,
E, E, ERIK, OKTET, SO-
PRAN, VATA, OJDIP, ENO-
TE, OI, MELONE, DO, RI-
TEM, KNUT.

- 1) žensko ime (tuje)
- 2) pesnik nežnih pesmi
- 3) prijetna vonjava
- 4) ki se v zadnjih zlogih ujema
- 5) obmorska rastlina

V 8. številki glasila
NOVOLES
je bilo izpuščeno:
pri objavi krvodajalcev
— jubilarov naslednje:

Priznanje za 40-krat darovano kri
so prejeli:

Stane Čerin, SIGMAT, Mirko
Črnič — TDP, Franc Krušič —
TPI, Pavle Tisovec — TES, Anton
Vidmar — ŽAGA.

Priznanje za 45-krat darovano
kri je prejel Franc Aybar — TDP.
Aktiv RK

Izžrebani reševalci:

Jani in Nataša Vovk

Marjana Fink, TOZD TES

Nagrade dvignete na ured-
ništvu v DSSS.

novoles 7

Dopustniška vprašanja in odgovori

Vprašanje:

Rad bi šel kljub draginji na morje. Kako naj uresničim željo?

Odgovor:

Ne bo težko, če izpolnjujete sledeče pogoje:

- da ste popoln abstinent in pijete samo navadno vodo
- da vam ni težko ob vsakem vremenu spati pod milim nebom

- da lahko kot fakir zdržite brez hrane ves teden

- da se kopate goli in ne potrebujete kopalne obleke

Vprašanje:

Letos bom šel prvič na nudistično plažo. Kako naj se obnašam?

Odgovor:

Ne vemo, koliko ste stari. V vsakem primeru pa je priporočljivo, če sprva ležite samo na trebuhu.

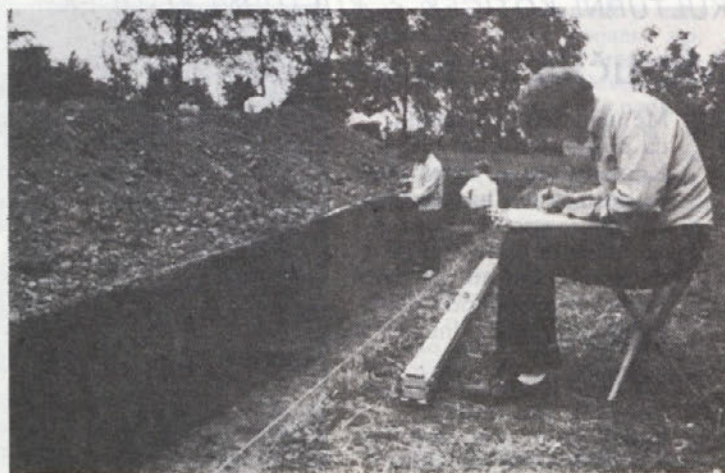
Vprašanje:

Jaz bi šel rad letovat na kakšno kmetijo, kjer bi pomagal pri živini in kmečkih delih, žena pa o tem noče ničesar slišati in sili na morje. Zakaj je takšna?

Odgovor:

Verjetno ima vola že doma zadosti.

V. B.

Pred začetkom novogradnje v Straži so na sobiskali arheologi Dolenjskega muzeja in prekopali nekaj zemlje, če bi morda našli kakšne stare zaklade. Menda so odšli praznih rok...

Neki oddaji na rob

*Ves razburjen, razrvan
buljil sem v TV ekran,
kjer so prali Novoles
nepoštene, prav zares.*

*Kdo zdaj odgovorit zna,
kdo bo rešil IGK?
Ljerka Bizilj tam s TV
z levo roko mim' grede!*

TOČEN ODGOVOR

Ko se sprašujemo krog naših plač, kaj vendar zdaj je za storiti, odgovor dajo nam: „sto hlač pokrilo vedno je sto riti...”

Nevarnost

„Ljubi, bojim se, da najini tihi ljubezenski sreči preti nevarnost....“
„Kako, draga?“
„Kmalu jo bo namreč pretrgal otroški jok!“

Dopust 84

*Vse bolj ko se dopustov čas nam bliža,
postajam plah in vedno slabše volje,
saj s standardom, kot vidim, ni nič bolje:
namesto da bi rasel, se nam niža.*

*Kako se delavec bo rekreiral,
spremenil zrak, na soncu poležaval,
popil kak špricer, zraven v morju plaval,
ko že doma bo od draginje shiral?*

*Jaz delal bom, kot kje bi bil na morju:
doma pred bajto bom ves dan posedal
pa pil, čez planke kdaj k sosedi gledal,
pri tem pa pral noge si bom — v lavorju.*

Tak je naš BLP po dozidavi. Ličen spredaj in zadaj. Pridobili pa smo tudi prepotrebne nove prostore.

Cene Moznik na dopustu: Oh tudi tukaj so težave

Riše: Ivan Balog

